

Patchwork family vraagt om een toegewijde notaris

EPN

Patchwork families zijn – zowel in juridisch als emotioneel opzicht – complex en stellen hoge eisen aan de notaris. Reden voor de EPN om 23 maart in de Jaarbeurs in Utrecht een bijeenkomst over het samengestelde gezin te organiseren.

| TEKST Peter Steeman

EPN-bestuurslid Martijn Maas zit steeds vaker met ze rond de tafel. Cliënten die met hun partner een samengesteld gezin of ‘patchwork family’ vormen. Samengestelde gezinnen zijn gezinnen waarbij ten minste één kind niet van de partners samen is. Soms geldt dat voor beide ouders en hebben ze daarnaast ook samen één of meerdere kinderen. ‘In mijn eigen notarispraktijk gaat het een derde van de tijd over *patchwork families*. Ze worden steeds gewoner. Het vraagt om een *wake-upcall* voor de notaris. Wat maakt ze anders? Als ze binnenkomen, zitten ze vaak op een roze wolk. Ze hebben een nieuwe partner gevonden, maar tijdens het bespreken van bijvoorbeeld een testament stuit je op gevoeligheden. In een samengesteld gezin kan het zo zijn dat een partner geen kinderen heeft en de ander wel. De een wil alles aan de nieuwe partner nalaten, maar de ander heeft kinderen die hij ook wil laten erven. Dat zijn geen gesprekken van vijf minuten. *Finetuning* is heel belangrijk. Hebben de kinderen van een van de partners een emotionele band met het ouderlijk huis, dan kun je daar rekening mee houden. Dan laat je bijvoorbeeld de langstlevende partner er wel in wonen, maar krijgt ze niet het eigendom van de woning.’

‘Geen gesprekken van vijf minuten. *Finetuning* is heel belangrijk’

FLINKE PIL

Doel van de bijeenkomst is de leden extra handvatten te geven, legt Maas uit. ‘We laten tekstblokken zien die voor een testament van belang zijn. Hoe regel je bijvoorbeeld in een testament de nalatenschap tussen twee partners die weduwe en weduwnaar zijn met kinderen uit een eerder huwelijk? Ze willen iets aan elkaar nalaten, maar de schuld aan hun kinderen is – vanwege het overlijden van de eerste ouder – bij overlijden van de laatste ouder direct opeisbaar. Als de kinderen ermee instemmen, kan de opeisbaarheid opgeschort worden. Dat heeft fiscaal wel gevolgen waar je in het testament rekening mee moet houden. Om *patchwork families* op weg te helpen, hebben we een brochure gemaakt met een stroomschema. De brochure telt vijftig pagina’s op A5-formaat. Dat is een flinke pil, maar omdat alle mogelijke situaties zijn beschreven zijn niet alle pagina’s voor de lezer van belang. Het mooie is dat mensen direct zien welke situatie op hen van toepassing is en wat de aandachtspunten en mogelijkheden voor hen zijn.’

BLINDE VLEK

Sven Hoogeveen schreef als lid van de commissie *patchwork family* mee aan de brochure over het deel verzekeringen en pensioenen en over het samen kopen van een woning. ‘Bij pensioenen vergeten mensen weleens dat een eerdere scheiding invloed

heeft op het kunnen toekennen van het nabestaandenpensioen aan de nieuwe partner. Heb je dat stopgezet bij je pensioenfonds toen je ging scheiden? Een andere blinde vlek is de overlijdensrisicoverzekering die vaak gekoppeld is aan een hypotheek. Als die verzekering nog actief is, keert hij gewoon uit aan de ex-echtgenoot. Wat men zich ook vaak onvoldoende realiseert, is wat het betekent voor de hypotheek. Juist bij een samengesteld gezin heeft de ene partner een ander verleden als woningbezitter dan zijn partner. De een heeft een woning verkocht met overwaarde, terwijl de ander altijd gehuurd heeft. Ze willen samen kopen met een aflossingsvrije lening. De partner die altijd gehuurd heeft, heeft geen recht op renteaftrek omdat die regeling niet meer geldt. Als notaris kun je het probleem signaleren en eraan sleutelen. Soms legt een notaris dat op het bordje van de hypotheekadviseur of de fiscalist, maar die missen het totale plaatje. Als notaris kun je een draagplichtovereenkomst maken waarin je toewijst hoe je de hypotheek tussen de partners gaat verdelen.’

PUZZELEN

Een *patchwork family* vraagt om een toegewijde notaris, aldus Hoogeveen. ‘Je moet houden van puzzelen, soms diep graven in je gereedschapskist en bij dat alles subtiel te werk gaan. Er zit altijd spanning in een samengesteld gezin. Testamenten die je opstelt voor de partners in een *patchwork family* zijn gegarandeerd uitgebreider. Het moet tekstueel heel eenduidig zijn. Zo komt het bij samengestelde gezinnen regelmatig voor dat de partner die als eerste overlijdt niet wil dat de achterblijvende partner zomaar alles kan wegschenken aan de ‘eigen’ kinderen. Een deel van de partners in een samengesteld gezin hoort niet graag dat ze een aparte categorie zijn. Die vinden het maar omslachtig of schrikken van de punten die je aankaart. ‘Oh help, we zijn een moeilijk geval.’ Gelukkig ziet de meerderheid van de cliënten de meerwaarde van wat je biedt. Die gaan zeker blij worden van onze brochure.’ ■